

Nr 23.

Av herr **Vennerström** m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 28, med förslag till lag angående tillägg till § 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914.

I proposition nr 28 vid urtima riksdagen har Kungl. Maj:t föreslagit en sådan förändring av värnpliktslagen den 17 september 1914, att Kungl. Maj:t bemyndigas förordna, att tjänstgöring skall taga sin början eller återstående del därav fullgöras å senare tid än i § 27 mom. 1, 2 eller 3 föreskrives, när hänsyn till utbruten farsot eller andra utomordentliga förhållanden det kräva. Den ökade befogenhet regeringen äskar inskränker sig till rätten att *uppskjuta* föreskrivna militärövningarna. Denna förändring av värnpliktslagen är enligt vår mening för snäv. Det bör i värnpliktslagen infogas en bestämmelse, som ger regeringen rätt att helt *inställa* militärövningarna, om utomordentliga förhållanden, vare sig en härjande epidemi eller annat, så fordrar.

Men Kungl. Maj:ts förslag är även för snävt i så måtto, att det ingenting bestämt innehåller om vad som *omedelbart* bör vidtagas med militärövningarna med hänsyn till den fruktansvärda faran från spanska sjukan. Då riksdagen nu är samlad, bör den icke inskränka sig till att ge Kungl. Maj:t ett bemyndigande för framtiden. Den bör fatta beslut att genast *inställa* samtliga de militärövningar, som skulle påbörjas eller fullbordas i år, men som ännu icke äro påbörjade eller fullbordade.

För dessa våra krav tala många skäl. Faran för fortsatta härjningar från spanska sjukan eller andra epidemier kan med vissnet sägas bestå en mycket lång tid framåt, långt efter krigets slut. Hänsynen till folknäringen och nödvändigheten att mobilisera alla krafter i landet i nödens bekämpande — är icke detta »utomordentliga förhållanden»? — tala för ett inställande av alla dessa militärövningar, som sluka mycken produktiv kraft. Rätt avsevärda summor skulle genom militärövningarnas inställande besparas, vilket i denna den statsfinansiella nödens dagar ingalunda är att

förakta. Då nu kriget lutar mot sitt slut och freden efter allt att döma nalkas med stormsteg, kunna icke ens de, som se enbart på de militära synpunkterna, säga, att någon som helst skada tillskyndas landet genom de till i år utlysta övningarnas totala inställande.

Vi föreslå därför,

att riksdagen måtte besluta,
dels att samtliga de militärövningar, som skulle påbörjas eller avslutas i år, men som ännu icke äro påbörjade eller avslutade, skola inställas;

dels att till paragraf 27 mom. 4 värnpliktslagen den 17 september 1914 skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse:

Där sådant med hänsyn till utbruten farsot eller andra utomordentliga förhållanden prövas vara av nöden, äger Konungen förordna, att tjänstgöring skall helt inställas eller taga sin början eller återstående del därav fullgöras å senare tid än i mom. 1, 2 eller 3 föreskrives.

Stockholm den 7 november 1918.

Ivar Vennerström.

H. Hansson,
i Mora.

Sten Berglund.

K. J. Karlsson,
Sandviken.

Ernst Hage.

O. W. Lövgren,
Nyborg.

Fabian Månsson.

Christian Ericson.